

Familia Augustiniana
september 2022

Open

Vensters 84

Rondzendbrief van de Familia Augustiniana

OPEN VENSTERS

Rondzendbrief van de Augustijnse Familia-groepen in Nederland

Versijnt 3 x per jaar

REDACTIE

Bettineke van der Werf,
e@vdwerf.eu

Antoinette Reijnders
antoinettereijnders@hotmail.com

Verslagen FAN bijeenkomsten:

Julia van Wel

Technische ondersteuning en foto's:

Evert Jan van der Werf

Verzending:

Marjette de Rechter

FAMILIA AUGUSTINIANA NEDERLAND

Bestuur: bestuur@familiaaugustiniana.nl

Voorzitter: Annemieke Pacilly

Secretaris: info@familiaaugustiniana.nl

Penningmeester: Marga Bakker

Lid Paul Clement o.s.a.

Website: www.familiaaugustiniana.nl

Financiën IBAN: NL28 INGB 0003 1083 66
t.n.v. Vereniging FAN

Lidmaatschap FAN inclusief Open Vensters €55,= per jaar

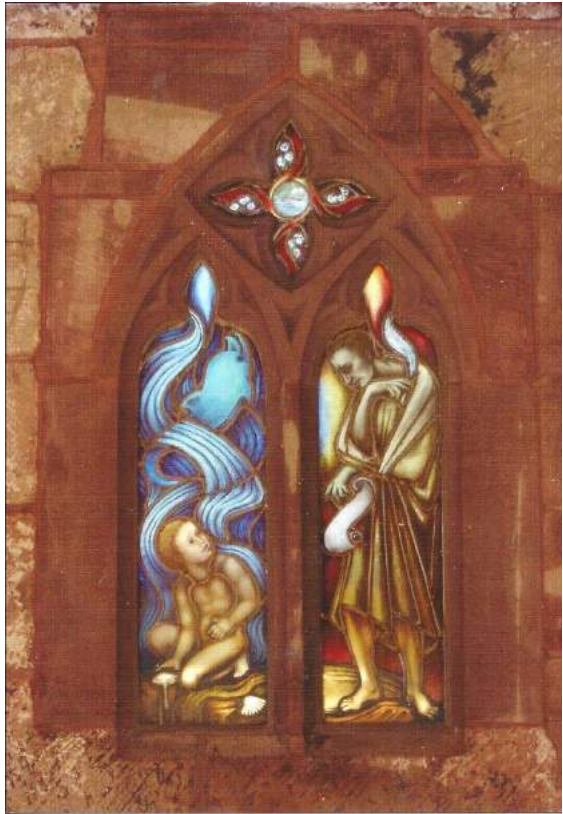
Abonnement Open Vensters zonder lidmaatschap FAN €10,= per jaar

Aanvraag toezending Open Vensters: Secretariaat FAN

De redactie behoudt zich het recht voor
ingezonden teksten in te korten of niet te plaatsen.

VOLGENDE NUMMER: eind januari 2023

SLUITING KOPIJ: 10 januari 2023

Aurelius Augustinus und das spielende Kind
Kreuzgang der Ev. Stifskirche St Annual von Ernst Alt
foto: Florian Brunner

Inleiding:

Voor u ligt het vierentachtigste nummer van Open Vensters. Wanneer u ergens onderweg een beeld of schilderij van Augustinus tegenkomt, maakt u de lezers van Open Vensters erg blij, wanneer u hiervan een foto (met vermelding van de plaats) naar de redactie stuurt, zodat die bij *Augustinus onderweg* 'gedeeld' kan worden! U mag natuurlijk ook een foto van een Augustinus thuis sturen.... Veel inspiratie bij het lezen van de rondzendbrief.

Antoinette Reijnders, Bettineke van der Werf

INHOUD:

COLOFON

INLEIDING REDACTIE

AUGUSTINUS ZEGT

UIT DE FAMILIA-GROEPEN

Familia Boskapel

Familia Lindenholt

VAN HET FAN-BESTUUR

AUGUSTINUSFEEST TERUGKIJKEN

AUGUSTINUS ONDERWEG

UITNODIGING LAATSTE STUDIEDAG AUGUSTIJNS INSTITUUT

UITNODIGING FANDAG

AUGUSTIJNSE VIERINGEN

AUGUSTINUS ZEGT ...

*Broeders en zusters,
de liefde voor de wereld en de vriendschap met de wereld
maken ons tot vijanden van God.
Dan maakt Hij zijn beloften tegenover ons ook niet waar,
ze kunnen niet in vervulling gaan.
Dan vinden mensen Hem een leugenaar en bedrieger,
en zo blijven ze hun hoop stellen op deze wereld.
Maar wie bereikt hier in dit leven ooit alles waar hij op hoopt?
En wat je bereikt, wat het verder ook is,
het verliest meteen zijn waarde, zo gauw je het bereikt.
Je gaat als vanzelf weer naar weer iets anders verlangen.
Klamp u daarom vast aan God.
Hij verliest nooit aan waarde,
en iets mooiers dan God is er niet.
Al het overige verliest aan waarde,
omdat het geen stand houdt, omdat het niet is zoals God.
Niets is genoeg voor jou, mijn ziel, behalve je schepper.
Al het overige waar je naar grijpt is maar armzalig.
Alleen Hij kan je genoeg zijn, die je naar zijn beeld heeft geschapen.
Dat staat met evenveel woorden in het evangelie:
'Heer, laat ons de Vader zien, dat is genoeg voor ons.'
Alleen bij hem kan zekerheid bestaan, en die zekerheid
brengt een soort onverzadigbare verzadiging met zich mee.
Want je zult niet zo verzadigd zijn
dat je van tafel op zou willen staan.
Maar je komt niets tekort en je voelt dus geen gemis.*

Sermo 125, 11; Zie: De weg komt naar u toe, 105

FAMILIA-GROEPEN

FAMILIA AUGUSTINIANA BOSKAPEL

Als Familiagroep Boskapel komen we trouw elke dinsdagavond bij elkaar voor onze meditatieviering. Van onze groep doen mee: Annemieke, Jan, Marianne, ikzelf, en soms ook Marjette. We zijn blij dat er ook heel vaak 3 of 4 andere Boskapellers met ons mee komen vieren.

De viering begint en eindigt met het aansteken en doven van de Augustinuskaars, en het bidden van een openings- en slotgebed. Samen of om de beurt bidden we een psalm en het Onze Vader. Een van ons leest een tekst voor uit de Schrift, en een ander een tekst van Augustinus. Dan volgt er een stilte van ongeveer 5 min. Vervolgens spreken we om de beurt een voorbede uit, waarna er telkens een korte stilte is, en is er gelegenheid om een persoonlijke intentie uit te spreken. Tussendoor klinkt er passende muziek, die vaak door Jan wordt uitgezocht en waarvoor hij ook zorg draagt. De viering vormt voor mij een rustpunt in de week, die mij ook inspireert en dankbaar stemt, niet alleen door de teksten die gezongen en gebeden worden, maar vooral ook door de muziek, de stiltes en de onderlinge sfeer. Ik hoop dat deze vieringen nog lang gehouden zullen worden, het liefst in de vertrouwde ruimte in de huidige Boskapel.

De Boskapel-gemeenschap gaat met zijn vieringen mogelijk verhuizen naar een ook door andere groepen gebruikt oud kloostergebouw, slechts enkele kilometers verderop, dat echter minder goed bereikbaar is. Wat dit voor onze groep betekent, moeten we nog even afwachten!

Julia van Wel

FAMILIA AUGUSTINIANA LINDENHOLT

De afgelopen bijeenkomst (september 2022) zijn we gestart met evaluatie, bijpraten en uitwisselen.

De viering van het Augustinusfeest was dit jaar in onze kerk wat anders. Wel was er zoals andere jaren een koor van mensen uit het koor dat eens per maand zingt, samen met leden van de familiagroep en hadden we Augustijns georiënteerde liedjes. Maar omdat de feestdag nu op een zondag viel, was het voor ons niet mogelijk een augustijn als voorganger te vinden. Die waren allemaal al ingezet. We hebben een Indonesische voorganger (SCJ) gehad die de viering in het Nederlands deed. Omdat hij pas een goed jaar in Nederland is was een overweging in onze taal geen optie. Daarom heeft vanuit onze familiagroep Bettineke de overweging gehouden waardoor Augustinus toch zijn ruimte kreeg.

Natuurlijk kwam ook het Augustinusfeest aan bod. Daar hebben we allemaal genoten. Wat fijn om na zo'n lange periode elkaar te zien en te spreken, de sfeer en de organisatie, de invulling van de dag. We hadden na de beperkingen door corona de draad van onze maandelijkse bijeenkomsten weer opgepakt en toen, gezien de komende Paastijd, waren we verder gegaan in 'Als licht in het hart' met de preken rondom Pasen.

In mei, na Pinksteren, waren wij met één bijeenkomst per maand, nog met die Paaspreken bezig. Kortom ons tempo in het boek liep niet samen met dat van de preken en de tijden van het jaar. Of wij hadden meer tijd nodig voor die preken of het jaar ging te snel. In ieder geval voelden wij het wringen. Daarom is er in de vakantie gekeken naar een boek dat niet zo jaargetijde afhankelijk is. We hebben nu een bijeenkomst gehad, waarin we begonnen zijn met de eerste preek uit 'Leven in hoop'. Hiermee gaan we volgende keer verder in de hoop dat we allemaal kunnen leven met deze boekkeuze. We gaan het beleven.

Evert Jan van der Werf

VAN HET FAN-BESTUUR

Van de bestuurstafel

We hebben een prachtige zomer achter de rug en hopelijk heb je ook genoten van het mooie weer, waarbij het 's nachts gelukkig ook weer afkoelde. De zomerperiode hebben we 28 augustus in Eindhoven weer gezamenlijk mogen en kunnen afsluiten met het Augustinusfeest. Ik denk dat iedereen het een fijn weerzien vond en de sfeer zat er meteen weer goed in. Ik sprak laatst een Marist en die zei dat je een augustijns gezelschap meteen herkent aan de sfeer die er heerst: heel open, gastvrij en vertrouwd. De Clarissen bijvoorbeeld zijn óók heel gemoedelijk en gastvrij, maar toch weer anders. Boeiend om hier mee bezig te zijn, omdat je dan steeds dichterbij het eigene van de augustijnse spiritualiteit komt en er ook woorden aan weet te geven. Ik denk dat Evert Jan die sfeer van 28 augustus wel weer prima in een fotoreportage voor ons heeft vastgelegd.

Het bestuur is op dit moment al volop bezig om op 22 oktober weer een boeiende ontmoetingsdag te laten plaats vinden, die voortbouwt op de ontmoetingsdag van het afgelopen voorjaar. Toen kwam naar voren dat je de augustijnse spiritualiteit misschien wel uit een boek kunt leren, maar ernaar leven is iets anders. Leden van de FAN willen zich dat graag eigen maken om deze geleefde spiritualiteit vervolgens ook weer te kunnen uitdragen. De een zal hier al bewuster mee omgaan dan de ander. We hebben de Zwartzusters van Brugge, die ook leven volgens de Regel van Augustinus, gevraagd om ons op 22 oktober te laten zien hoe zij anderen interesseren voor de augustijnse spiritualiteit. Paul Clement, die ook in het bestuur zit, en ik hebben met Anne Desmet, die daar coördinator is, al een boeiend voorbereidend gesprek gehad.

Naast het inhoudelijk gedeelte is er natuurlijk ook weer een ALV met bestuursverkiezingen. Ook zullen de plannen voor het nieuwe jaar worden toegelicht. De agenda hiervoor met de bijbehorende stukken vallen eerdaags weer in je (digitale) postbus.

Tot slot heeft Karel Peijnenborg aan de FAN een groot deel van zijn boeken van en over Augustinus nagelaten. Deze boeken gaan we op de ontmoetingsdag verdelen en je krijgt vooraf de gelegenheid een keuze te maken. Pieter en Marga zullen dit gaan coördineren.

Al met al zullen het weer boeiende maanden worden, zeker ook voor Marianne Fijn, die op 15 november haar belofte uitspreekt tegenover Augustijnen en FAN-leden en het bijbehorende 'insigne van de orde' krijgt opgespeld door de provinciaal, pater Stikkelbroeck. We noemen dit ritueel voortaan 'de initiatie binnen de orde'!

Jullie krijgen binnenkort een uitnodiging van het bestuur van de FAN om deze initiatie bij te wonen.

Namens het bestuur van de FAN
Annemieke Pacilly

Aan de FAN-leden:

Wilt u het contributiebedrag voor 2022 ad € 55,00 zo spoedig mogelijk overmaken op ING nr. IBAN NL28 INGB 0003 1083 66 t.n.v. Vereniging Familia Augustiniana Nederland, o.v.v. Lidmaatschap FAN 2022. Mochten er leden zijn, voor wie deze contributie een probleem is, neem dan even contact op met de penningmeester.

Aan de abonnees van Open Vensters:

Wilt u het abonnementsbedrag voor 2023 ad € 10,00 overmaken op ING nr. IBAN NL28 INGB 0003 1083 66 t.n.v. Vereniging Familia Augustiniana Nederland, o.v.v. Abonnement Open Vensters 2023. Voor degene die over 2022 het abonnementsgeld nog niet hebben overgemaakt, verzoeken wij u dit alsnog te doen.

Alvast bedankt, De penningmeester FAN

TERUGKIJKEN AUGUSTINUSFEEST

Nadat de eerste blijdschap om het weer kunnen ontmoeten uitgesproken was naar elkaar,

werd de middag ingeleid door provinciaal pater Piet/Pierre Stikkelbroeck o.s.a.

Caspar Becx gaf ons een muzikale impressie met teksten van de Belijdenissen. Hij leidde ons ook in het renovatieproces van de Augustinuskerk in Utrecht. Hij liet ons ook kennismaken met de plannen voor het gebouw na de restauratie.

AUGUSTINUS ONDERWEG

De foto hiernaast is gemaakt in het Begijnen hof in Hoogstraten België, naast de kerk Sint Jan Evangelist door Pieter Renkens.

Op elke voordeur in het hofje, staat een naam van een heilige, zo ook een deur met St Augustinus.

De foto's hieronder zijn gemaakt in de Sint Pieterkerk in Turnhout België, ook door Pieter Renkens.

LAATSTE STUDIE- EN ONTMOETINGS-DAG AUGUSTIJNS INSTITUUT

Uitnodiging voor de ontmoetings- en afscheidsdag
zaterdag 15 oktober in Eindhoven

Augustijns Instituut 1989 - 2022

Het einde zonder einde: kijk naar het goede, vergeet het kwade
uit: Augustinus' sermo 213,10

De dag wordt aangeboden aan alle geïnteresseerden in Augustinus
en in de augustijnse spiritualiteit, alsmede aan belangstellenden
voor de werkzaamheden van het Augustijns Instituut.

U bent van harte welkom in DomusDELA, Kanaalstraat 4, Eindhoven.

Dit is de voormalige Augustijnenkerk.

Schriftelijke aanmelding vóór 8 oktober a.s. bij:

hansvanreizen@augustijnsinstituut.nl of jwcm@vanreizen.org

Tijdens de bijeenkomst zijn de dan geldende coronaregels van
kracht. Zo nodig ontvangen deelnemers daarover bericht.

Boekentafel

Tijdens de studiedag is een boekentafel aanwezig met (vrijwel) alle
verkrijgbare Nederlandse Augustinusvertalingen.

Waar staat straks de info van het Augustijns Instituut?

Omdat het Augustijns Instituut eind dit jaar sluit, worden onze
websites www.augustijnsinstituut.nl en www.augustinus.nl
ontmanteld. De belangrijkste info wordt nu overgenomen door
zowel Lucepedia van de Tilburg University als het Augustijns
Historisch Instituut in Leuven. Onze domeinnaam
augustijnsinstituut.nl zal vanaf januari 2023 verwijzen naar de
pagina Augustijns Instituut op Lucepedia. Hier staan de biografie
van Augustinus, het overzicht van de opera omnia Augustini en ook
een overzicht van de collectiegeschiedenis van het instituut. Onze
domeinnaam augustinus.nl zal verwijzen naar de Nederlandse
pagina van het AHI in Leuven. Hier staan behalve Augustinus'
biografie en zijn opera omnia ook alle Nederlandse
Augustinusvertalingen vermeld.

UITNODIGING FANDAG

Het bestuur van de Vereniging Familia Augustiniana Nederland nodigt haar leden, en voor het middagprogramma ook andere belangstellenden, uit voor de ontmoetingsdag op

**zaterdag 22 oktober 2022 in de Agneskerk,
St. Agnetenweg 90, NIJMEGEN**

In de ochtend zal de Algemene Ledenvergadering gehouden worden. De agendapunten staan vermeld in het programma-overzicht van deze dag.

Ook zullen er bestuursverkiezingen gehouden worden. Kandidaat-bestuursleden kunnen tot 14 oktober informatie inwinnen bij de voorzitter Annemieke Pacilly 024 2561809 en/of tot deze datum zich als kandidaat-bestuurslid opgeven via: bestuur@familiaaugustiniana.nl Iedereen ontvangt 18 oktober een lijst met kandidaten. Bij verhindering op de ALV kunt u vooraf schriftelijk stemmen via de mail. Karel Peijnenborg, die vorig jaar november overleden is, heeft het overgrote deel van zijn boeken van en over Augustinus aan de Familia Augustiniana Nederland geschonken en deze mogen onder de leden verdeeld worden.

Na de lunch vindt het inhoudelijke gedeelte plaats.

Het thema voor deze middag is gebaseerd op onze vorige ontmoetingsdag, afgelopen voorjaar. Tijdens deze dag gaven leden aan dat ze het overdragen van de augustijnse spiritualiteit mede een taak vinden van de Familia-leden, wat niet zo eenvoudig is. Wat draag je dan over? Boeken lezen en bespreken is één vorm, maar de leefwijze en de spiritualiteit van Augustinus overdragen vraagt een andere benadering.

De Zwartzusters in Brugge, die leven naar de Regel van Augustinus, hebben een coördinator aangesteld, Anne Desmet. Zij heeft zich hierin verdiept en activiteiten ontwikkelt om hieraan gestalte te geven. Zij is bereid om samen met Zr. Christine (Priorin van de Zwartzusters) ons mee te nemen in hun ervaringen. Vervolgens gaan wij er ook zelf mee aan de slag om te kijken wat wij met hun

ervaringen kunnen doen.

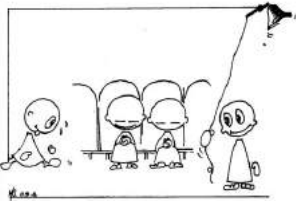
Als u iemand kent die hier misschien interesse in heeft, is die van harte welkom en vragen wij een kleine bijdrage van € 10,- per persoon.

U kunt zich voor deze ontmoetingsdag opgeven tot en met **maandag 16 oktober** bij het bestuur: bestuur@familiaaugustiniana.nl

Wij hopen u en eventueel andere belangstellenden op deze dag te mogen ontmoeten.

Met vriendelijke groeten,
Bestuur Familia Augustiniana Nederland

VIERINGEN:

Zondag 10.00 u oecumenische viering
Werkhofgemeenschap

Dinsdag 19.30 u

Meditatieve viering Boskapel

Donderdag 8.15 u

Meditatief morgengebed Lindenholt

AUGUSTIJNSE AGENDA

15 oktober 2022

Laatste
studiedagbijeenkomst
van het Augustijns
Intituut in Nederland

22 oktober 2022

FANdag Agneskerk
Lindenholt

15 november 2022

Uitspreken Marianne
Fijn naar FAN en Orde